

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/101/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123010500
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3123010500.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov Mgr. Jána Odnogu a JUDr. Juraja Valáška na neverejnom zasadnutí konanom dňa 22. augusta 2023 prejednal sťažnosť prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného A. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom Mesto Prievidza t. č. v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín (ďalej len "NOO a ÚVTOS Trenčín"), ktorú podala proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/127/2023 zo dňa 28.06.2023 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného A. A. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/74/2020 zo dňa 07.09.2020 v spojení s uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/74/2020 zo dňa 26.09.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Tos/113/2022 zo dňa 07.12.2022 a z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 0T/119/2022 zo dňa 13.02.2023 zamieta.

odôvodnenie:

Trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/74/2020 zo dňa 07.09.2020, právoplatným dňa 25.09.2020 bol A. A. odsúdený pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu 24 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 28 mesiacov. Následne uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/74/2020 zo dňa 26.09.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Tos/113/2022 zo dňa 07.12.2022 bolo rozhodnuté tak, že sa v tejto skúšobnej dobe neosvedčil, a preto mu bol nariadený podmiennečne odložený trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace, pričom na jeho výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 0T/119/2022 zo dňa 13.02.2023, právoplatným dňa 13.02.2023 bol A. A. odsúdený pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a zároveň na trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 26 mesiacov.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený A. A. podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. podmiennečne prepustený z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba vo výmere 2 (dva) roky za súčasného nariadenia probačného dohľadu vo výmere 2 (dva) roky a zároveň v čase probačného dohľadu uložené nasledujúce obmedzenia a povinnosti:

- podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok,

- podľa § 51 ods. 4 písm. j) Tr. zák. príkaz podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo psychologickému poradenstvu,
- podľa § 51 ods. 4 písm. k) Tr. zák. príkaz zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote prokurátorka sťažnosť, ktorú zahlásila do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení.

V písomných dôvodoch sťažnosti uviedla, že u odsúdeného nie je splnená materiálna podmienka podmiennečného prepustenia, spočívajúca v zákonnej požiadavke odôvodneného predpokladu vedenia riadneho života v budúcnosti. Prokurátorka poukázala na skutočnosť, že odsúdený pred spáchaním posledného skutku dňa 01.12.2022 už vykonával trest odňatia slobody za rovnaký trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák., pričom z odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva, že rovnakého trestného činu sa doposiaľ dopustil už štyrikrát, ide o špeciálneho recidivistu, pri ktorom jeho opakované odsúdenia nemali zásadný vplyv na jeho správanie, nevedli u neho k náprave a polepšeniu v smere vedenia života riadneho občana, pričom uvedená recidíva odsúdeného nepochybne svedčí o tom, že v jeho prípade nemožno reálne očakávať, že by v budúcnosti viedol riadny život, preto je potrebné, aby uložený trest vykonal v uloženom rozsahu. Zmysel podmiennečného prepustenia nespočíva iba tom, že odsúdený bude za dobré správanie, resp. za vzorné plnenie si pracovných povinností počas výkonu trestu odňatia slobody automaticky prepustený na slobodu po splnení formálnej podmienky stanovenej zákonom, teda po uplynutí zákonom ustanovenej doby výkonu trestu odňatia slobody, a to bez prihliadnutia k účelu trestu. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu, ako i ďalšie okolnosti je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a svojim správaním sa viac nedostane do kolízie so zákonom. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností preto prokurátorka konštatovala, že u odsúdeného A. A. vykonávaný trest neplní iba funkciu individuálnej a generálnej prevencie, či morálneho odsúdenia, ale naopak by mala do popredia vystúpiť represívna zložka trestu a zabezpečiť u neho ďalší výkon uloženého trestu odňatia slobody, ktorý by mal byť v tomto prípade uplatnený v celom jeho rozsahu. Navrhla preto, aby Krajský súd v Trenčíne podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a zároveň podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. návrh odsúdeného A. A. o podmiennečné prepustenie ako nedôvodný zamietol.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľka podala sťažnosť, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť prokurátorky je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

K splneniu zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. krajský súd ďalej uvádza, že splnenie formálnej podmienky z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody bolo preukázané. Odsúdený ku dňu 16.05.2023 vykonal viac ako 1/2 z výmery postupne uložených trestov odňatia slobody – § 66 ods. 3 Tr. zák. (ďalej aj „trest odňatia slobody“).

Možno tiež prisvedčiť názoru súdu prvého stupňa v tom, že u odsúdeného je splnená aj ďalšia (prvá materiálna) zákonná podmienka spočívajúca v jeho správaní sa vo výkone trestu odňatia slobody a plnení povinností spôsobom preukazujúcim jeho polepšenie.

Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného je splnená aj druhá materiálna podmienka spočívajúca v očakávaní vedenia riadneho života na slobode.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto

inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť súdu podmienene prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienene prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

Krajský súd k tomu ďalej pripomína, že zmysel podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie alebo za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienene prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti, ako aj skutočnosť, či prípadne už v minulosti vykonával trest odňatia slobody. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

Na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa, krajský súd považuje nápravu odsúdeného A. A. za podstatne sťaženu a nedospel k presvedčeniu, že u odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Takýto záver vyplynul pre krajský súd najmä z hodnotenia predchádzajúceho spôsobu života odsúdeného, jeho trestnej minulosti, ale už aj v minulosti vykonávaného nepodmieneného trestu odňatia slobody pre rovnakú trestnú činnosť, pre ktorú sa nachádza aj v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody.

Krajský súd na zvýraznenie rozdielu hodnotenia druhej materiálnej podmienky oproti názoru súdu prvého stupňa uvádza, že vedenie riadneho života nie je možné u odsúdeného predpokladať aj preto, že odsúdený má preukázateľne výrazné sklony k páchaniu konkrétnej trestnej činnosti. Krajský súd totiž konštatuje, že z oboznámených listinných dôkazov, a to skráteného výpisu klienta, aktuálneho odpisu registra trestov a súdnych rozhodnutí vyplýva, že odsúdený doposiaľ vykonal, resp. aktuálne vykonáva 2 uložené tresty odňatia slobody, pričom v registri trestov má evidované celkovo 4 záznamy týkajúce sa totožnej úmyselnej trestnej činnosti (prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia).

Za významnú považuje krajský súd tú skutočnosť, že odsúdený sa trestnej činnosti, pre ktorú aj teraz vykonáva trest odňatia slobody (viď odsúdenie rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. OT/119/2022) dopustil po tom, čo už bol dvakrát vo výkone trestu odňatia slobody za totožnú trestnú činnosť – prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia (viď odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. OT/5/2021 a rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. OT/117/2021 v spojení rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/21/2022). Navyiac je potrebné dodať, že posledné dve spomenuté odsúdenia sa týkali skutkov, ktoré odsúdený spáchal aj v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/74/2020, kde bol odsúdený tiež pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného tak nedáva pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. U odsúdeného sa jedná o špeciálneho recidivistu, s výraznými sklonmi k páchaniu totožnej protiprávnej činnosti, navyiac v krátkom časovom období (roky 2020 až 2022). V neprospech odsúdeného teda svedčia poznatky o jeho trestnej minulosti - jeho opakované zlyhania pri plnení si svojich povinností, pričom súd prvého stupňa v prospech odsúdeného nesprávne zohľadnil povahu spáchaných trestných činov (páchanie totožnej trestnej činnosti) a absenciu negatívnych poznatkov s recidívou odsúdeného po predchádzajúcom výkone trestu odňatia slobody. Negatívne poznatky s recidívou odsúdeného totiž nesvedčia v prospech prognózy pozitívneho správania

a konania odsúdeného na slobode a ani o tom, že by jeho predchádzajúce prehrešky voči zákonu súviseli len s jeho ľahkovážnosťou.

Preto aj napriek pozitívnemu hodnoteniu odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody sa krajský súd nemohol vzhľadom na vyššie uvedené zistenia ohľadom trestnej minulosti odsúdeného stotožniť so závermi súdu prvého stupňa v napadnutom uznesení, ako i hodnotení ústavu, ktorý odporučil podmiennečne prepustiť odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený spôsobom svojho predchádzajúceho života preukázal, že „len hrozba“ výkonu trestu odňatia slobody skutočne nepostačuje na splnenie účelu trestu a je potrebné na neho v tomto smere pôsobiť práve výkonom trestu odňatia slobody v celej uloženej výmere.

Na vyššie uvedených záveroch nemohlo zmeniť nič ani na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa prezentované odhodlanie odsúdeného do budúcnosti zmeniť svoje správanie, nakoľko je zjavné, že jeho schopnosť viesť riadny život v prostredí mimo ústavu na výkon trestu je výrazne sťažená.

Účelom trestu je totiž aj ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadeného trestu odňatia slobody, aby ho odsúdený vykonal v celosti (so zohľadnením tej skutočnosti, že odsúdený už nebude môcť do skončenia výkonu trestu odňatia slobody účinne navrhnuť svoje podmiennečné prepustenie - § 415 ods. 1 Tr. por.).

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.